

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έβδομο τμήμα)

της 16ης Ιουνίου 2021^{*i}

«Υπαλληλική υπόθεση – Έκτακτοι υπάλληλοι – Άρθρο 2, στοιχείο γ', του ΚΛΠ – Σύμβαση αορίστου χρόνου – Πρόωρη λύση με προειδοποίηση – Άρθρο 47, στοιχείο γ', σημείο i, του ΚΛΠ – Κλωνισμός της σχέσης εμπιστοσύνης – Όροι που ισχύουν στο πλαίσιο της προειδοποίησης – Καταστρατήγηση διαδικασίας – Δικαίωμα ακροάσεως – Αρχή της χρηστής διοίκησης – Δικαιώματα άμυνας – Πρόδηλη πλάνη εκτίμησης»

Στην υπόθεση T-355/19,

CE, εκπροσωπούμενη από την M. Casado García-Hirschfeld, δικηγόρο,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Περιφερειών, εκπροσωπούμενης από την S. Bachotet και τον M. Esparrago Arzadun, επικουρούμενους από τον B. Wägenbauer, δικηγόρο,

καθής,

με αντικείμενο προσφυγή-αγωγή δυνάμει του άρθρου 270 ΣΛΕΕ με αίτημα, αφενός, την ακύρωση της απόφασης της 16ης Απριλίου 2019 με την οποία η Επιτροπή των Περιφερειών κατήγγειλε τη σύμβαση εργασίας της προσφεύγουσας-ενάγουσας και, επικουρικώς, του εγγράφου της 16ης Μαΐου 2019 με το οποίο το ως άνω όργανο μετέθεσε την ημερομηνία έως την οποία η προσφεύγουσα-ενάγουσα μπορούσε να ανακτήσει τα προσωπικά της αντικείμενα και να έχει πρόσβαση στα ηλεκτρονικά της μηνύματα κατά τη διάρκεια της περιόδου προειδοποίησης και, αφετέρου, την αποκατάσταση της υλικής ζημίας και τη χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που η προσφεύγουσα-ενάγουσα ισχυρίζεται ότι υπέστη λόγω των ως άνω αποφάσεων,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. da Silva Passos, πρόεδρο τμήματος, I. Reine και M. Sampaol Pucurull (εισηγητή), δικαστές,

γραμματέας: M. Marescaux, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 10ης Δεκεμβρίου 2020,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση¹

[παραλειπόμενα]

II. Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 38 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 13 Ιουνίου 2019, η προσφεύγουσα-ενάγουσα (στο εξής: προσφεύγουσα) άσκησε την υπό κρίση προσφυγή-αγωγή (στο εξής: προσφυγή). Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου την ίδια ημερομηνία, η προσφεύγουσα υπέβαλε αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, βάσει των άρθρων 278 και 279 ΣΛΕΕ, με την οποία ζήτησε, αφενός, την αναστολή εκτέλεσης της προσβαλλόμενης απόφασης και, επικουρικός, του εγγράφου της 16ης Μαΐου 2019 και, αφετέρου, τη λήψη προσωρινών μέτρων σχετικών με τους όρους που ίσχυαν για την περίοδο προειδοποίησης. Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 91, παράγραφος 4, του ΚΥΚ, η κύρια διαδικασία ανεστάλη.
- 39 Με διάταξη της 12ης Ιουλίου 2019, CE κατά Επιτροπής των Περιφερειών (T-355/19 R, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:543), ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου απέρριψε την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων της προσφεύγουσας, με την αιτιολογία ότι αυτή δεν είχε αποδείξει επαρκώς κατά νόμον τη συνδρομή επείγοντος για την αναστολή της εκτέλεσης των οικείων πράξεων, και επιφυλάχθηκε ως προς τα δικαστικά έξοδα.
- 40 Σύμφωνα με το άρθρο 91, παράγραφος 4, του ΚΥΚ, η κύρια διαδικασία επαναλήφθηκε μετά την έκδοση, στις 10 Οκτωβρίου 2019, της ρητής απόφασης με την οποία απορρίφθηκε η διοικητική ένσταση της προσφεύγουσας.
- 41 Κατόπιν μεταβολής της σύνθεσης του Γενικού Δικαστηρίου, με απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2019, ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 27, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, ανέθεσε εκ νέου την υπόθεση σε νέο εισηγητή δικαστή, τοποθετημένο στο έβδομο τμήμα.
- 42 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 18 Οκτωβρίου 2019, η προσφεύγουσα ζήτησε να διατηρηθεί η ανωνυμία της κατ' εφαρμογήν του άρθρου 66 του Κανονισμού Διαδικασίας. Με απόφαση της 29ης Οκτωβρίου 2019, το Γενικό Δικαστήριο έκανε δεκτό το αίτημα αυτό.
- 43 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 20 Μαΐου 2020, η προσφεύγουσα ζήτησε τη διεξαγωγή επ' ακροατηρίου συζητήσεως βάσει του άρθρου 106, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας.
- 44 Στις 24 Σεπτεμβρίου 2020, το Γενικό Δικαστήριο, στο πλαίσιο των μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας τα οποία προβλέπει το άρθρο 89 του Κανονισμού Διαδικασίας, έθεσε διάφορες γραπτές ερωτήσεις στους διαδίκους προς προφορική απάντηση κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση και ζήτησε την προσκόμιση ορισμένων εγγράφων από την Επιτροπή των Περιφερειών. Η Επιτροπή των Περιφερειών ανταποκρίθηκε στο αίτημα αυτό εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

¹ Παρατίθενται μόνον οι σκέψεις της παρούσας απόφασης των οποίων η δημοσίευση κρίνεται σκόπιμη από το Γενικό Δικαστήριο.

- 45 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν προφορικά στις ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 10ης Δεκεμβρίου 2020.
- 46 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση και, επικουρικώς, το έγγραφο της 16ης Μαΐου 2019,
 - να διατάξει την αποκατάσταση της υλικής ζημίας της, η οποία ανέρχεται σε 19 200 ευρώ, και την καταβολή χρηματικής ικανοποίησης για την ηθική βλάβη της, η οποία εκτιμάται σε 83 208,24 ευρώ·
 - να καταδικάσει την Επιτροπή των Περιφερειών στα δικαστικά έξοδα.
- 47 Η Επιτροπή των Περιφερειών ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει την προσφυγή,
 - να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

III. Σκεπτικό

A. Επί του ακυρωτικού αιτήματος

[παραλειπόμενα]

2. Επί της ουσίας

[παραλειπόμενα]

α) Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται καταστρατήγηση διαδικασίας και παράβαση των άρθρων 47 και 49 του ΚΛΠ, καθώς και των άρθρων 23 και 24 του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ.

- 55 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η αρμόδια για τη σύναψη συμβάσεων πρόσληψης αρχή (στο εξής: ΑΣΣΠΑ) της Επιτροπής των Περιφερειών δεν είχε την εξουσία να λύσει μονομερώς τη σύμβασή της με προειδοποίηση, σύμφωνα με το άρθρο 47, στοιχείο γ', σημείο i, του Καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του Λοιπού Προσωπικού της Ένωσης (στο εξής: ΚΛΠ), θέτοντάς την ταυτοχρόνως σε αργία, δυνάμει του άρθρου 49, παράγραφος 1, του ΚΛΠ, χωρίς να τηρήσει τους κανόνες που διέπουν τη λήψη του διοικητικού μέτρου της θέσεως σε αργία, οι οποίοι προβλέπονται στα άρθρα 23 και 24 του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ. Επομένως, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι απόφαση της ΑΣΣΠΑ η οποία προβλέπει συγχρόνως τη λύση της σύμβασής της κατ' εφαρμογήν του άρθρου 47, στοιχείο γ', σημείο i, του ΚΛΠ και τη θέση του υπαλλήλου σε αργία καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου προειδοποίησης συνιστά, σύμφωνα με τη νομολογία, καταστρατήγηση διαδικασίας.

- 56 Με το υπόμνημα απαντήσεως, η προσφεύγουσα διευκρινίζει ότι, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή των Περιφερειών, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν συνεπάγεται «απαλλαγή από την υποχρέωση παροχής εργασίας», αλλά θέση σε αργία. Συναφώς, υπογραμμίζει ότι, κατά τη νομολογία, η «απαλλαγή από την υποχρέωση παροχής εργασίας» σημαίνει ότι επιτρέπεται η αποχή από την εκτέλεση προβλεπόμενης ενέργειας. Η προσβαλλόμενη απόφαση επέβαλε στην προσφεύγουσα την υποχρέωση να μην ασκήσει τα καθήκοντά της κατά την περίοδο προειδοποίησης. Επιπλέον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η διατήρηση του μισθού της κατά τη διάρκεια της περιόδου προειδοποίησης δεν αποτελεί κρίσιμο στοιχείο συναφώς. Κατά την προσφεύγουσα, είναι προφανές ότι η υπηρεσιακή απαλλαγή που της επιβλήθηκε ουδόλως διαφέρει από τη θέση σε αργία.
- 57 Επιπλέον, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι η Επιτροπή των Περιφερειών δεν μπορεί να δικαιολογήσει την απόφαση περί θέσεως της προσφεύγουσας σε αργία κατά τη διάρκεια της περιόδου προειδοποίησης επικαλούμενη αδυναμία διαφορετικής ρύθμισης της περιόδου αυτής οφειλόμενη στο συμφέρον της υπηρεσίας. Υποστηρίζει συναφώς ότι, αν η Επιτροπή των Περιφερειών εκτιμούσε ότι η συμπεριφορά της προσφεύγουσας εξομοιώνεται με σοβαρό λόγο ικανό να επιφέρει την απόλυσή της χωρίς προειδοποίηση, όφειλε να κινήσει πειθαρχική διαδικασία εις βάρος της.
- 58 Η Επιτροπή των Περιφερειών αμφισβητεί τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας.
- 59 Πρέπει να υπομνησθεί ότι η καταστρατήγηση διαδικασίας συνιστά ειδική έκφανση της έννοιας της κατάχρησης εξουσίας, η οποία έχει συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφερόμενο στην εκ μέρους μιας διοικητικής αρχής χρήση των εξουσιών της για σκοπό διαφορετικό από αυτόν για τον οποίο της έχουν απονεμηθεί. Μια πράξη έχει εκδοθεί κατά κατάχρηση εξουσίας μόνον όταν από αντικειμενικές, λυσιτελείς και συγκλίνουσες ενδείξεις προκύπτει ότι έχει ως αποκλειστικό ή, τουλάχιστον, καθοριστικό σκοπό την επίτευξη αποτελέσματος διαφορετικού από εκείνο το οποίο δηλώνεται ότι επιδιώκει ή την αποφυγή τήρησης διαδικασίας που προβλέπεται ειδικά στον ΚΥΚ για την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων περιστάσεων (πρβλ. απόφαση της 16ης Οκτωβρίου 2019, ΖV κατά Επιτροπής, T-684/18, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:748, σκέψη 35 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 60 Όσον αφορά τη διαδικασία λύσης της σύμβασης αορίστου χρόνου εκτάκτου υπαλλήλου, από το άρθρο 47, στοιχείο γ', σημείο i, του ΚΛΠ προκύπτει ότι η υπαλληλική σχέση λύεται με τη λήξη της περιόδου προειδοποίησης που προβλέπει η σύμβαση αυτή. Εξάλλου, το άρθρο 49, παράγραφος 1, του ΚΛΠ προβλέπει ότι, μετά την ολοκλήρωση της πειθαρχικής διαδικασίας που προβλέπεται στο παράρτημα ΙΧ του ΚΥΚ και η οποία εφαρμόζεται αναλογικά, η σύμβαση εργασίας μπορεί να λυθεί χωρίς προειδοποίηση για πειθαρχικούς λόγους, σε περίπτωση σοβαρής παράλειψης εκπλήρωσης του υπηρεσιακού καθήκοντος εκ προθέσεως ή εξ αμελείας του έκτακτου υπαλλήλου και ότι, πριν από τη λύση της σύμβασης εργασίας, ο υπάλληλος μπορεί να τεθεί σε αργία υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 23 και 24 του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ.
- 61 Συναφώς, κατά πάγια νομολογία, λόγω της ευρείας εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει η ΑΣΣΠΑ σε περίπτωση πταίσματος ικανού να δικαιολογήσει την απόλυση εκτάκτου υπαλλήλου, τίποτε δεν την υποχρεώνει να κινήσει πειθαρχική διαδικασία κατά του τελευταίου αντί να κάνει χρήση της δυνατότητας μονομερούς λύσης της σύμβασης που προβλέπεται στο άρθρο 47, στοιχείο γ', του ΚΛΠ και μόνον όταν η ΑΣΣΠΑ προτίθεται να απολύσει έκτακτο υπάλληλο χωρίς προειδοποίηση, σε περίπτωση σοβαρής παράβασης των υποχρεώσεών του, πρέπει να κινηθεί, όπως προβλέπει το άρθρο 49, παράγραφος 1, του ΚΛΠ, η πειθαρχική διαδικασία που προβλέπει

- το παράρτημα ΙΧ του ΚΥΚ για τους μονίμους υπαλλήλους και η οποία εφαρμόζεται κατ' αναλογία στους έκτακτους υπαλλήλους (βλ. απόφαση της 2ας Απριλίου 2019, Fleig κατά ΕΥΕΔ, Τ-492/17, ΕΥ:Τ:2019:211, μη δημοσιευθείσα, σκέψη 97 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 62 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι η λύση της σύμβασης της προσφεύγουσας υπαγορεύθηκε κατ' ουσίαν από τον κλονισμό της σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ της ομάδας και της προσφεύγουσας, λόγω μη προσήκουσας διαχείρισης των συνεργατών της και της επίπτωσης που είχε η εν λόγω διαχείριση στην υγεία των τελευταίων, χωρίς να έχει περιληφθεί στην προσβαλλόμενη απόφαση πειθαρχικός λόγος εις βάρος της προσφεύγουσας. Συγκεκριμένα, η ΑΣΣΠΑ της Επιτροπής των Περιφερειών επέλεξε να λύσει τη σύμβαση της προσφεύγουσας κατ' εφαρμογήν του άρθρου 47, στοιχείο γ', σημείο i, του ΚΛΠ, και όχι να εφαρμόσει το άρθρο 49, παράγραφος 1, του ΚΛΠ.
- 63 Επομένως, κατ' αρχήν, η ΑΣΣΠΑ της Επιτροπής των Περιφερειών είχε δικαίωμα να λύσει τη σύμβαση της προσφεύγουσας βάσει του άρθρου 47, στοιχείο γ', σημείο i, του ΚΛΠ, πριν από τη λήξη της και με προειδοποίηση έξι μηνών, χωρίς να υποχρεούται να κινήσει πειθαρχική διαδικασία.
- 64 Τούτου λεχθέντος, στην προσβαλλόμενη απόφαση επισημαίνεται επίσης ότι, στο μέτρο που υπήρχε ο κίνδυνος οι άμεσες εργασιακές σχέσεις της προσφεύγουσας με τους συνεργάτες της να βλάψουν την υγεία των τελευταίων και να διατηρηθεί ένα δύσκολο εργασιακό περιβάλλον, η προσφεύγουσα απαλλάχθηκε από την υποχρέωση να παράσχει τις υπηρεσίες που απέρρεαν από τη σύμβασή της κατά τη διάρκεια της εξάμηνης περιόδου προειδοποίησης, ενώ ταυτόχρονα διασφαλιζόταν η διατήρηση των αποδοχών της και των κοινωνικών παροχών που συνδέονταν με τη σύμβασή της. Επιπλέον, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η ΑΣΣΠΑ της Επιτροπής των Περιφερειών διευκρίνισε ότι η προσφεύγουσα μπορούσε να μεταβεί στο γραφείο της προκειμένου να ανακτήσει τα προσωπικά της αντικείμενα εντός δύο εβδομάδων από την έναρξη της περιόδου προειδοποίησης και ότι το γραφείο θα χρησιμοποιούνταν στη συνέχεια από το θεσμικό όργανο ανάλογα με τις ανάγκες του και δεν θα ήταν πλέον προσβάσιμο στην προσφεύγουσα. Εκτός αυτού, επισήμανε ότι η πρόσβαση στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο της περιοριζόταν στη «δυνατότητα ανάγνωσης» κατά τη διάρκεια του μήνα από την έναρξη της περιόδου προειδοποίησης και μέχρι την αυτόματη απενεργοποίηση του ταχυδρομείου αυτού. Τέλος, σύμφωνα με την προσβαλλόμενη απόφαση, η προσφεύγουσα διατηρούσε το δικαίωμα πρόσβασης στις εγκαταστάσεις της Επιτροπής των Περιφερειών κατά τη διάρκεια της περιόδου προειδοποίησης, αλλά όφειλε να επιστρέψει την υπηρεσιακή της κάρτα, η οποία επρόκειτο να αντικατασταθεί με νέα, με αποτέλεσμα να μην της επιτρέπεται η πρόσβαση στις συνεδριάσεις του γραφείου της ομάδας και στις συνεδριάσεις της ολομέλειας.
- 65 Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι συνέπειες τις οποίες θέλησε να συναγάγει η ΑΣΣΠΑ της Επιτροπής των Περιφερειών από τον κλονισμό της σχέσης εμπιστοσύνης συνίσταντο, βεβαίως, κυρίως στη λύση της σύμβασης της προσφεύγουσας βάσει του άρθρου 47, στοιχείο γ', σημείο i, του ΚΛΠ, αλλά επίσης, επικουρικώς, στις σχεδιαζόμενες ρυθμίσεις της περιόδου προειδοποίησης στο μέτρο που συνεπάγονταν ουσιαστική μεταβολή των όρων εργασίας της, περιλαμβανομένης της απαλλαγής της, κατά τη διάρκεια της περιόδου προειδοποίησης, από τη βάση της σύμβασής της υποχρέωση να παράσχει εργασία.
- 66 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, μολονότι το άρθρο 47, στοιχείο γ', σημείο i, του ΚΛΠ δεν προβλέπει ρητώς ότι οι όροι εργασίας του υπαλλήλου του οποίου λύεται η σύμβαση μπορούν να ρυθμιστούν κατά τη διάρκεια της περιόδου προειδοποίησης και, ως εκ τούτου, τεκμαίρεται ότι η περίοδος αυτή συνιστά περίοδο κανονικής εργασίας, γεγονός παραμένει ότι τα θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμοί της Ένωσης διαθέτουν ευρεία εξουσία εκτιμήσεως όσον αφορά την οργάνωση των

- υπηρεσιών τους και την τοποθέτηση του προσωπικού που έχουν στη διάθεσή τους, υπό τον όρο πάντως ότι η εν λόγω τοποθέτηση γίνεται προς το συμφέρον της υπηρεσίας και ότι τηρείται η ισοτιμία των θέσεων, ακόμα και ως προς τα μέλη του προσωπικού που τελούν σε στάδιο προειδοποίησης (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2017, CJ κατά ECDC, T-703/16 RENV, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:892, σκέψη 42).
- 67 Εξάλλου, έχει κριθεί ότι, χωρίς να παραγνωρίζεται η δυνατότητα που διαθέτει η ΑΣΣΠΑ, σε περίπτωση πταίσματος ικανού να δικαιολογήσει την απόλυση υπαλλήλου, να προβεί στη μονομερή λύση της σύμβασης που προβλέπει το άρθρο 47, στοιχείο γ', σημείο i, του ΚΛΠ αντί να κινήσει πειθαρχική διαδικασία κατά του εν λόγω υπαλλήλου, πρέπει εντούτοις να γίνει δεκτό ότι η επιλογή, υπό τις περιστάσεις αυτές, της λύσης της σύμβασης επιβάλλει την τήρηση της επιταγής περί περιόδου προειδοποίησης, η οποία αποτελεί κεντρικό στοιχείο των εν λόγω διατάξεων. Ως εκ τούτου, αν η ΑΣΣΠΑ κρίνει ότι οι παραβάσεις τις οποίες προσάπτει σε υπάλληλο εμποδίζουν την συνέχιση της υπό κανονικές συνθήκες εκτέλεσης της σύμβασής του κατά την περίοδο προειδοποίησης, πρέπει να συναγάγει τις σχετικές συνέπειες και, ως εκ τούτου, να κινήσει πειθαρχική διαδικασία, θέτοντας τον ενδιαφερόμενο υπάλληλο σε αργία, σύμφωνα με το άρθρο 49, παράγραφος 1, του ΚΛΠ, εκτός αν ο αυτός απαλλάχθηκε δεόντως από την άσκηση των καθηκόντων του (απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2017, CJ κατά ECDC, T-703/16 RENV, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:892, σκέψη 51).
- 68 Επιπλέον, όταν, σε περίπτωση πταίσματος ικανού να δικαιολογήσει την απόλυση υπαλλήλου, η ΑΣΣΠΑ αποφασίζει να λύσει με προειδοποίηση τη σύμβαση του συγκεκριμένου υπαλλήλου αντί να κινήσει πειθαρχική διαδικασία κατ' αυτού, εναπόκειται στην ΑΣΣΠΑ, στο πλαίσιο της εξουσίας της να καθορίσει τα διοικητικά καθήκοντα που ο υπάλληλος αυτός καλείται να ασκήσει κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου, να του υποδείξει, αιτιολογημένα και στο κείμενο της απόφασης περί λύσης της σύμβασης, ότι πρέπει, ενδεχομένως, να απέχει από την άσκηση συγκεκριμένων καθοριζόμενων καθηκόντων (βλ. απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2017, CJ κατά ECDC, T-703/16 RENV, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:892, σκέψη 43 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 69 Εντούτοις, δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι, υπό ορισμένες ειδικές περιστάσεις, οι λόγοι λύσης της σύμβασης εργασίας συγκεκριμένου προσώπου βάσει του άρθρου 47 του ΚΛΠ απορρέουν από κατάσταση που δικαιολογεί τη δυνατότητα των θεσμικών και λοιπών οργάνων ή οργανισμών της Ένωσης να θεωρούν, στο πλαίσιο της ευρείας εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτουν στο πλαίσιο της οργάνωσης των υπηρεσιών και της τοποθέτησης του προσωπικού που έχουν στη διάθεσή τους, ότι το συμφέρον της υπηρεσίας επιβάλλει την απαλλαγή του ενδιαφερομένου από το σύνολο των καθηκόντων του κατά τη διάρκεια της περιόδου προειδοποίησης.
- 70 Τούτο μπορεί να ισχύει ειδικά στην περίπτωση λύσης, λόγω κλονισμού της σχέσης εμπιστοσύνης, της σύμβασης υπαλλήλου προσληφθέντος, όπως η προσφεύγουσα, βάσει του άρθρου 2, στοιχείο γ', του ΚΛΠ, κατά του οποίου, όπως στην περίπτωση της προσφεύγουσας, δεν διαπιστώθηκε ούτε καν προβλήθηκε βαρύ παράπτωμα υπό την έννοια του άρθρου 23 του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ.
- 71 Πράγματι, όλοι οι έκτακτοι υπάλληλοι που προσλαμβάνονται βάσει του άρθρου 2, στοιχείο γ', του ΚΛΠ έχουν σύμβαση εργασίας που είναι προσωποπαγής, με κύριο στοιχείο την αμοιβαία εμπιστοσύνη (πρβλ. απόφαση της 17ης Οκτωβρίου 2006, Bonnet κατά Δικαστηρίου, T-406/04, EU:T:2006:322, σκέψεις 47 και 101).

- 72 Επομένως, όπως υπογράμμισε η Επιτροπή των Περιφερειών κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο κλωνισμός μιας τέτοιας σχέσης αμοιβαίας εμπιστοσύνης είναι ικανός να καταστήσει αδύνατο, για το πρόσωπο ή την οντότητα που προσέλαβε τον έκτακτο υπάλληλο, να αναθέσει στον υπάλληλο αυτόν το παραμικρό καθήκον κατά την περίοδο προειδοποίησης.
- 73 Σε μια τέτοια περίπτωση, η απόφαση να μην ανατεθεί το παραμικρό καθήκον κατά τη διάρκεια της περιόδου προειδοποίησης στον έκτακτο υπάλληλο του οποίου λύεται η σύμβαση συνιστά μέτρο λαμβανόμενο προς το συμφέρον της υπηρεσίας και δεν μπορεί κατ' ανάγκην να εξομοιωθεί, όπως υποστηρίζει κατ' ουσίαν η προσφεύγουσα, με απόφαση περί θέσεως σε αργία λαμβανόμενη δυνάμει των άρθρων 23 και 24 του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ. Ομοίως, όταν η κατάσταση στην οποία οφείλεται ο κλωνισμός της σχέσης εμπιστοσύνης έναντι εκτάκτου υπαλλήλου προσληθέντος βάσει του άρθρου 2, στοιχείο γ', του ΚΛΠ καθιστά αδύνατη την ανάθεση καθηκόντων στον υπάλληλο αυτόν κατά τη διάρκεια της περιόδου προειδοποίησης, δεν μπορεί να επιβληθεί στην ΑΣΣΠΑ η υποχρέωση κίνησης πειθαρχικής διαδικασίας κατά την περίοδο αυτή.
- 74 Εξάλλου, η προσφεύγουσα δεν προβάλλει κανένα στοιχείο ικανό να αποδείξει ότι όντως τέθηκε σε αργία και απολύθηκε για πειθαρχικούς λόγους.
- 75 Υπό τις συνθήκες αυτές, συνάγεται ότι το επιχείρημα που προβάλλει η προσφεύγουσα προς στήριξη του πρώτου λόγου ακυρώσεως βασίζεται στην εσφαλμένη παραδοχή ότι η ΑΣΣΠΑ της Επιτροπής των Περιφερειών έλαβε εις βάρος της μέτρο θέσεως της σε αργία για πειθαρχικούς λόγους βάσει των άρθρων 23 και 24 του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ, μέτρο κατόπιν του οποίου θα επιβαλλόταν η λύση της σύμβασής της εργασίας κατά το πέρας πειθαρχικής διαδικασίας σύμφωνα με το άρθρο 49 του ΚΛΠ.
- 76 Ως εκ τούτου, η ΑΣΣΠΑ της Επιτροπής των Περιφερειών μπορούσε, χωρίς αυτό να συνεπάγεται καταστρατήγηση διαδικασίας, να λύσει τη σύμβαση εργασίας της προσφεύγουσας βάσει του άρθρου 47 του ΚΛΠ, αποφασίζοντας συγχρόνως ότι η προσφεύγουσα δεν όφειλε να εργαστεί κατά τη διάρκεια της περιόδου προειδοποίησης.
- 77 Επομένως, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

β) Επί του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται προσβολή του δικαιώματος σε δίκαιες και πρόσφορες συνθήκες εργασίας και παραβίαση της αρχής της χρηστής διοίκησης και της απαγόρευσης κάθε είδους ηθικής παρενόχλησης.

[παραλειπόμενα]

1) Επί του πρώτου σκέλους, το οποίο στηρίζεται, κατ' ουσίαν, σε παραβίαση της αρχής της χρηστής διοίκησης και σε προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος ακροάσεως

[παραλειπόμενα]

ii) Επί της προβαλλόμενης προσβολής του δικαιώματος ακροάσεως κατά τη διαδικασία έκδοσης της προβαλλόμενης απόφασης καθόσον αυτή προβλέπει όρους στο πλαίσιο της ρύθμισης της περιόδου προειδοποίησης της προσφεύγουσας

- 92 Κατά το άρθρο 41, παράγραφος 2, του Χάρτη, το δικαίωμα χρηστής διοικήσεως περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα κάθε προσώπου σε προηγούμενη ακρόαση πριν ληφθεί ατομικό μέτρο εις βάρος του.
- 93 Ειδικότερα, το δικαίωμα ακροάσεως εγγυάται σε όλους τη δυνατότητα να καθιστούν λυσιτελώς και αποτελεσματικώς γνωστή την άποψή τους κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας και πριν από την έκδοση οποιασδήποτε απόφασης που θα μπορούσε να επηρεάσει δυσμενώς τα συμφέροντά τους (βλ. αποφάσεις της 4ης Απριλίου 2019, OZ κατά ΕΤΕπ, C-558/17 P, EU:C:2019:289, σκέψη 53 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 10ης Ιανουαρίου 2019, RY κατά Επιτροπής, T-160/17, EU:T:2019:1, σκέψη 24 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 94 Για να εξασφαλίσει την αποτελεσματική προστασία του ενδιαφερομένου, το δικαίωμα αυτό αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στην παροχή προς τον ενδιαφερόμενο της δυνατότητας να διορθώσει ένα λάθος ή να προβάλει στοιχεία σχετικά με την προσωπική του κατάσταση που συνηγορούν υπέρ του να ληφθεί ή να μη ληφθεί απόφαση ή να έχει αυτή το τάδε ή το δείνα περιεχόμενο (πρβλ. απόφαση της 11ης Δεκεμβρίου 2014, Boudjlida, C-249/13, EU:C:2014:2431, σκέψη 37 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 95 Σε πλαίσιο όπως αυτό της υπό κρίση υπόθεσης, η ΑΣΣΠΑ φέρει το βάρος να αποδείξει ότι το δικαίωμα ακροάσεως του ενδιαφερομένου έτυχε σεβασμού (πρβλ. αποφάσεις της 6ης Δεκεμβρίου 2007, Marcuccio κατά Επιτροπής, C-59/06 P, EU:C:2007:756, σκέψη 47, της 10ης Ιανουαρίου 2019, RY κατά Επιτροπής, T-160/17, EU:T:2019:1, σκέψη 48, της 7ης Νοεμβρίου 2019, WN κατά Κοινοβουλίου, T-431/18, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:781, σκέψη 44).
- 96 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, πριν από την έκδοση της προβαλλόμενης απόφασης, η ΑΣΣΠΑ της Επιτροπής των Περιφερειών ουδέποτε μνημόνευσε το ενδεχόμενο ρύθμισης της περιόδου προειδοποίησης της προσφεύγουσας. Πράγματι, μολονότι η αρχή αυτή άκουσε την προσφεύγουσα όσον αφορά το υποστατό των πραγματικών περιστατικών και τη δυνατότητα να της καταλογισθούν τα περιστατικά αυτά, καθώς και ως προς τη νομική βάση επί της οποίας θα μπορούσε να εκδοθεί η προβαλλόμενη απόφαση, η προσφεύγουσα δεν είχε τη δυνατότητα να υποβάλει παρατηρήσεις επί των ειδικών όρων στο πλαίσιο της εφαρμογής της προειδοποίησης τους οποίους σκόπευε να προβλέψει η εν λόγω αρχή και, ειδικότερα, επί του ότι η προσφεύγουσα δεν θα ασκούσε πλέον καθήκοντα γενικής γραμματέα της ομάδας και ότι επρόκειτο να ρυθμιστεί η πρόσβαση στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο της καθώς και στο γραφείο της και στις εγκαταστάσεις της Επιτροπής των Περιφερειών.
- 97 Τέτοια μέτρα όμως δεν ήταν δυνατό να ληφθούν χωρίς να ακουστεί προηγουμένως η προσφεύγουσα ώστε να εξασφαλιστεί ότι είχε τη δυνατότητα να εκφράσει τη θέση της επ' αυτών. Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το δικαίωμα ακροάσεως έχει, μεταξύ άλλων, ως σκοπό να παράσχει στον ενδιαφερόμενο τη δυνατότητα να διευκρινίσει ορισμένα στοιχεία ή να προβάλει άλλα στοιχεία, για παράδειγμα σχετικά με την προσωπική του κατάσταση, τα οποία θα μπορούσαν να συνηγορούν υπέρ του να μη ληφθεί η σχεδιαζόμενη απόφαση ή να έχει διαφορετικό περιεχόμενο (πρβλ. απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2017, CJ κατά ECDC, T-703/16 RENV, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:892, σκέψη 48).

98. Επ' αυτού, η Επιτροπή των Περιφερειών δεν μπορεί ευλόγως να υποστηρίξει ότι το πλαίσιο εντός του οποίου εστάλη η επιστολή προθέσεων συνεπαγόταν εμμέσως, αλλά αναπόφευκτα, ότι ήταν δυνατόν να συνοδευτεί η λύση της σύμβασης εργασίας της προσφεύγουσας από την απαλλαγή της, κατά τη διάρκεια της περιόδου προειδοποίησης, από την εκ της σύμβασής της υποχρέωση να παρέχει εργασία και ότι η προσφεύγουσα δεν μπορούσε να αγνοεί ότι σχεδιαζόταν η ρύθμιση της περιόδου προειδοποίησης όταν κλήθηκε να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της επί των πραγματικών περιστατικών που της προσάπτονταν.
99. Επισημαίνεται ότι από τα διάφορα στοιχεία της δικογραφίας, ιδίως δε από την ηλεκτρονική αλληλογραφία μεταξύ ενός εκ των μελών της ομάδας και της προσφεύγουσας, δεν μπορεί να συναχθεί ότι δόθηκε η δυνατότητα στην προσφεύγουσα να κατανοήσει με βεβαιότητα ότι η ΑΣΣΠΑ της Επιτροπής των Περιφερειών σκόπευε να ρυθμίσει την περίοδο προειδοποίησης. Πέραν του ότι τα στοιχεία της δικογραφίας που μνημονεύει η Επιτροπή των Περιφερειών προς στήριξη της επιχειρηματολογίας της δεν προέρχονταν από την αρχή αυτή, δεν αναφέρονταν στα ως άνω μέτρα, αλλά επισήμαιναν ή υποδήλωναν το ενδεχόμενο υποβολής παραίτησης της προσφεύγουσας στο πλαίσιο συμφωνίας συμβιβασμού.
100. Κατά συνέπεια, όσον αφορά τα μέτρα για τη ρύθμιση της περιόδου προειδοποίησης της προσφεύγουσας τα οποία μνημονεύονται στη σκέψη 96 ανωτέρω, η Επιτροπή των Περιφερειών προσέβαλε το δικαίωμα ακρόασης της προσφεύγουσας, κατά παράβαση του άρθρου 41, παράγραφος 2, στοιχείο α', του Χάρτη.
101. Ωστόσο, η προσβολή του δικαιώματος ακρόασης επιφέρει την ακύρωση της απόφασης που ελήφθη κατά το πέρας της επίμαχης διοικητικής διαδικασίας μόνον εάν, ελλείψει της πλημμέλειας αυτής, η συγκεκριμένη διαδικασία θα μπορούσε να έχει καταλήξει σε διαφορετικό αποτέλεσμα (βλ. αποφάσεις της 4ης Απριλίου 2019, ΟΖ κατά ΕΤΕπ, C-558/17 P, EU:C:2019:289, σκέψη 76 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 10ης Ιανουαρίου 2019, RY κατά Επιτροπής, T-160/17, EU:T:2019:1, σκέψη 51 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
102. Εν προκειμένω, αν είχε παρασχεθεί στην προσφεύγουσα η δυνατότητα να ακουστεί σχετικά με τους όρους οι οποίοι προβλέφθηκαν για την περίοδο προειδοποίησης και οι οποίοι μνημονεύονται στη σκέψη 96 ανωτέρω, η ΑΣΣΠΑ της Επιτροπής των Περιφερειών θα μπορούσε ενδεχομένως να έχει εξετάσει άλλους όρους για την εν λόγω περίοδο (πρβλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2017, CJ κατά ECDC, T-703/16 RENV, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:892, σκέψη 49).
103. Επιπλέον, ερωτηθείσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε ότι το δικαίωμα ακρόασης δεν εξαντλείται στη δυνατότητα εκδήλωσης της εναντίωσής της προς αυτούς καθεαυτούς τους ειδικούς όρους στο πλαίσιο της εφαρμογής της προειδοποίησης, αλλά συνεπάγεται επίσης τη δυνατότητα υποβολής παρατηρήσεων ικανών να επηρεάσουν το περιεχόμενο της σχεδιαζόμενης απόφασης. Συναφώς, η προσφεύγουσα επισήμανε ότι, αν είχε ακουστεί πριν από την έκδοση απόφασης ως προς τους επίμαχους όρους στο πλαίσιο της εφαρμογής της προειδοποίησης, θα μπορούσε να έχει υποστηρίξει ότι μπορούσε να εξετασθεί το ενδεχόμενο λήψης μέτρου όπως η εκτέλεση της εργασίας της από την κατοικία της.
104. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί ευλόγως να αποκλειστεί ότι οι ειδικοί όροι στο πλαίσιο της εφαρμογής της προειδοποίησης οι οποίοι περιλαμβάνονται στην προσβαλλόμενη απόφαση, ιδίως δε η απαλλαγή της προσφεύγουσας, κατά τη διάρκεια της περιόδου προειδοποίησης, από την εκ της σύμβασής της υποχρέωση να παράσχει εργασία, θα μπορούσαν να έχουν διαμορφωθεί διαφορετικά, αν η προσφεύγουσα είχε τύχει της δέουσας ακρόασης.

- 105 Ως εκ τούτου, το δικαίωμα της προσφεύγουσας να ακουστεί πριν εκδοθεί η προσβαλλόμενη απόφαση προσβλήθηκε όσον αφορά τους ειδικούς όρους στο πλαίσιο της ρύθμισης της περιόδου προειδοποίησης οι οποίοι μνημονεύθηκαν στη σκέψη 96 ανωτέρω.
- 106 Κατά συνέπεια, η υπό κρίση αιτίαση πρέπει να γίνει δεκτή και, ως εκ τούτου, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί κατά το μέρος που καθορίζει τους ειδικούς όρους στο πλαίσιο της εφαρμογής της προειδοποίησης, λόγω προσβολής του δικαιώματος ακρόασης της προσφεύγουσας. Εντούτοις, η παρανομία αυτή δεν θίγει αφ' εαυτής τη νομιμότητα της εν λόγω απόφασης κατά το μέρος που με αυτή λύθηκε η σύμβαση της προσφεύγουσας (πρβλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 23ης Οκτωβρίου 2013, *Gomes Moreira κατά ECDC*, F-80/11, EU:F:2013:159, σκέψη 54).

[παραλειπόμενα]

IV. Επί των δικαστικών εξόδων

- 151 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, όταν οι ηττηθέντες διάδικοι είναι περισσότεροι του ενός, το Γενικό Δικαστήριο αποφασίζει για την κατανομή των δικαστικών εξόδων. Εν προκειμένω, δεδομένου ότι η προσφυγή ακυρώσεως έγινε εν μέρει δεκτή και ότι απορρίφθηκε το αίτημα αποζημίωσης, κάθε διάδικος πρέπει να φέρει τα δικαστικά έξοδά του, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων, ως προς τα οποία είχε επιφυλαχθεί ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Ακυρώνει την απόφαση της 16ης Απριλίου 2019, με την οποία η Επιτροπή των Περιφερειών έλυσε τη σύμβαση εργασίας της CE, κατά το μέρος που αφορά τους ειδικούς όρους στο πλαίσιο της εφαρμογής της προειδοποίησης.**
- 2) Απορρίπτει την προσφυγή-αγωγή κατά τα λοιπά.**
- 3) Κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά έξοδά του, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων.**

da Silva Passos

Reine

Sampol Pucurull

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο, στις 16 Ιουνίου 2021.

(υπογραφές)

ⁱ — Στην κεφαλίδα της παρούσας απόφασης επήλθε τροποποίηση γλωσσικής φύσεως μετά την ανάρτησή της στην Ψηφιακή Συλλογή Νομολογίας.